

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
Meddelad i Växjö
2026-03-02

Målnummer
M 1936-25

PARTER

Sökande

LC Energi Skuru AB,
Mobilvägen 10
223 62 Lund

Ombud: Advokat Hans-Anders Odh och Jurist Sofia Gierow
Advokatbyrån Gulliksson AB
Box 739
220 07 Lund

SAKEN

Ansökan om tillstånd till anläggande och drift av en solcellsanläggning, inklusive vattenverksamhet, fastigheterna Ryssebo 1:5 och Skuru 1:5, Eksjö kommun

Anl.ID.: 76730
Avrinningsområde: 74 Emån

DOMSLUT

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet ingivna miljökonsekvensbeskrivningen.

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar LC Energi Skuru AB tillstånd till miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet enligt miljöbalken till att, på fastigheterna Ryssebo 1:5 och Skuru 1:5 i Eksjö kommun, Jönköpings län inom det område

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

som framgår av **domsbilaga 1**, uppföra och driva en markbaserad solcellsanläggning för produktion av el samt att inom vattenområde uppföra de anläggningar, solceller, ledningar, vägar m.m, som krävs.

Tillståndet gäller till och med den 31 december 2065.

Villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Stängsel runt solcellsanläggningens delområden ska anläggas i enlighet med vad som framgår av ansökan och utformas så småvilt kan passera. Det ska vara möjligt för vilt och allmänhet att passera i korridorerna mellan delområdena.
3. Bullrande anläggningsarbeten i form av till exempel pålning och nedtagning av träd får inte ske under fåglars häckningstid 1 mars - 31 juli.
4. Under bygg- och återställningstiden ska buller från verksamheten begränsas så att det inte ger upphov till en högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostads- eller fritidshus än:

60 dBA helgfri måndag - fredag kl 07.00-19.00

50 dBA helgfri måndag-fredag kl 19.00-22.00

50 dBA lördag, söndag och helgdag kl 07.00-19.00

45 dBA övrig tid

5. Buller från solcellsanläggningen under driftskedet får inte under någon del av dygnet överskrida ekvivalent ljudnivå 40 dBA utomhus vid bostäder.

6. Vägar, ledningsgravar m.m. ska utformas så att dämmande och dränerande effekter på omgivningen minimeras.
7. Kemiska produkter, t.ex. petroleumprodukter, ska förvaras i täta behållare innanför invallning eller tråg som rymmer hela mängden produkter. Ut-rustning för sanering av oljespill eller annat läckage ska finnas lätt till-gänglig.
8. Allt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att återanvänd-ning eller återvinning främjas, bland annat genom att olika avfallsslag hålls isär.
9. En skötselplan med syfte att främja befintliga naturvärden och skapa förut-sättningar för biologisk mångfald ska tas fram för verksamhetsområdet. Förslag till skötselplan ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex (6) månader efter att tillståndet har tagits i anspråk, eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Uppföljning och revidering ska där-efter ske minst var femte år.
10. Verksamhetsutövaren ska vid behov anlägga och underhålla insynsskydd i form av träd- och buskridåer mot de närliggande bostadshusen. Åtgärder ska planeras och utföras i samråd med tillsynsmyndigheten som får med-dela de närmare föreskrifter som kan behövas.
11. En återställningsplan ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex (6) månader innan anläggningen planeras att tas ur bruk. Planen ska godkän-nas av tillsynsmyndigheten. Avvecklingen ska vara genomförd i sin helhet senast två år efter verksamhetens upphörande eller vid tillståndstidens ut-gång. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten medge en längre tid för genomförandet av avveckling och efterbehandling.

12. Verksamheten ska kontrolleras enligt ett kontrollprogram. Förslag till kontrollprogram ska ges in till tillsynsmyndigheten minst tre (3) månader innan tillståndet tas i anspråk. Kontrollprogrammet ska omfatta de av sökanden åtagna kontrollerna av vattenkvalitet i brunnar. Tillsynsmyndigheten får meddela de närmare föreskrifter om kontrollens omfattning som kan erfordras.

Delegerade frågor

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 §, tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare skäliga villkor som kan erfordras avseende

- Tidpunkt för inlämnande av skötselplan
- Behov och omfattning av insynsskydd vid bostäder
- Omfattning och tidpunkt för inlämnande av avvecklingsplan
- Kontrollen av verksamheten

Ekonomisk säkerhet

Detta tillstånd är för sin giltighet beroende av att sökanden i förväg ställer en ekonomisk säkerhet om 150 000 kronor/hektar verksamhetsområde som tas i anspråk. Säkerheten ska godkännas av mark- och miljödomstolen och förvaras av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Igångsättnings tid

Mark- och miljödomstolen bestämmer den tid inom vilken den tillståndsgivna miljöfarliga verksamheten ska vara igångsatt till sju (7) år från det att denna dom vunnit laga kraft vid äventyr att tillståndet annars förfaller.

Arbets tid

Mark- och miljödomstolen bestämmer den tid inom vilken de tillståndsgivna arbetena för vattenverksamheten ska vara slutförda till sju (7) år från det att denna dom vunnit laga kraft.

Oförutsedd skada

Anspraak enligt 24 kap. 18 § miljöbalken på grund av oförutsedd skada ska, för att få tas upp till prövning, framställas till mark- och miljödomstolen inom fem år (5) år från arbetstidens utgång.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen sätter med stöd av 9 kap. 3 § andra stycket förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ned den tidigare beslutade avgiften för målets prövning till 200 000 kronor. 200 000 kronor ska därför återbetalas till sökanden.

BAKGRUND

LC Energi grundades år 2021 av medarbetare med lång erfarenhet av förnybar elproduktion inom sol- och vindkraft. Bolaget driver projekt för uppförande av solcellsanläggningar och batterilager och har sitt huvudkontor i Lund. LC Energi har som målsättning att etablera större kommersiella solparker i Sverige med en produktion om 2,5 GW inom fem år. I dagsläget förbereder och driver bolaget flera projekt i Sverige.

TIDIGARE BESLUT

Verksamheten är en nyetablering och är inte tidigare prövad enligt miljöbalken.

ANSÖKAN**Yrkanden**

LC Energi Skuru AB yrkar att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till att, inom det område som framgår av Bilaga A på fastigheterna Ryssebo 1:5 och Skuru 1:5 i Eksjö kommun, Jönköpings län, uppföra och driva en markbaserad solcellsanläggning för produktion av el, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som beskrivs i denna ansökan jämte bilagor.

Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till att inom det område som framgår av Bilaga A, på fastigheterna Ryssebo 1:5 och Skuru 1:5 i Eksjö kommun, Jönköpings län, uppföra de anläggningar, solceller, ledningar m.m., huvudsakligen medelst pålning, i vattenområde som krävs för att anlägga och driva en solcellsanläggning, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som beskrivs i denna ansökan jämte bilagor.

Bolaget yrkar vidare att mark- och miljödomstolen

- (a) bestämmer igångsättningstiden enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken till sju (7) år från lagakraftvunnet tillstånd;
- (b) beslutar att tillståndet ska gälla i femtiofem (55) år från dagen då tillståndet får laga kraft;
- (c) fastställer villkor i enlighet med sökandens förslag,
- (d) godkänner bifogad miljökonsekvensbeskrivning, Bilaga C, ("MKB") med bilagor och slutför den specifika miljöbedömningen;
- (e) förordnar att prövningsavgiften (grundavgiften) för ansökan enligt 3 kap. 4 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken jämkas med 50 % enligt 9 kap. 3 § samma förordning på de grunder som anges nedan, och att någon tilläggsavgift enligt samma förordning inte ska utgå.

Förslag till villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Bullrande anläggningsarbeten i form av pålning kommer så långt det är möjligt att undvikas under fåglars häckningstid 1 mars - 31 juli. Anläggningsarbeten som har påbörjats och är pågående i någon av verksamhetsområdets delytor före den 1 mars får fortgå och slutföras.
3. När Solparken med tillhörande installationer tas ur drift ska den monteras ned och marken återställas till brukningsbart skick i enlighet med en avvecklingsplan som inges till tillsynsmyndigheten minst tre månader före påbörjande av avvecklingen.

4. Verksamhetsutövaren ska ställa säkerhet för kostnaderna för avhjälpande och andra återställningsåtgärder som kan uppkomma i samband med nedläggning av verksamheten enligt 16 kap 3 § MB. Säkerheten ska uppgå till totalt 20 000 kr per ianspråktagen hektar i 2024 års prisnivå på ett pantsatt låst konto för att säkerställa att vederbörlig avveckling kan komma till stånd. Avsättning av säkerhet ska göras med 2 000 kr per hektar årligen och påbörjas efter 10 år från byggstart och göras i 10 därpå följande år. Vid ett ianspråktaget område uppgående till exempelvis 200 hektar kommer det således att finnas 4 000 000 kronor vid avsättningsperiodens slut att användas för återställning. I avsnitt 3.1.9 i MKB utvecklas detta och en beräknad ungefärlig kostnad för återställning presenteras. Det slutliga totalbeloppet för säkerheten ska justeras för att överensstämma med faktisk areal för ianspråktagen mark.

5. Kontrollprogram för verksamheten ska ges in till tillsynsmyndigheten minst tre månader innan byggnation av Solparken påbörjas.

Rådighet

Rådighet till marken och vattenområdet säkras genom arrendeavtal med privata markägare. Arrendeavtalen gäller i 40 år från byggstart med möjlighet till förlängning med ytterligare 5 år.

Prövningens avgränsning

Anläggande av en solpark är varken tillstånds- eller anmälningspliktigt enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). LC Energi har dock valt att söka ett frivilligt tillstånd enligt 9 kap. 6 b § miljöbalken med hänsyn till verksamhetens storlek och den potentiella påverkan som en solpark kan ha på omgivningen samt i syfte att säkra tillåtlighet för verksamheten under driftstiden.

Solparken omfattar uppförande av anläggning i ett vattenområde, vilket innebär att Solparken utgör tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbal-

ken. Enligt 11 kap. 9 b § miljöbalken ska ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen. Rör ansökan även sådant ärende som annars skulle ha prövats av en förvaltningsmyndighet eller kommun får mark- och miljödomstolen pröva frågan om ärendena avser samma verksamhet. Domstolen är således behörig att pröva den ansökta verksamheten både till den del den utgör vattenverksamhet och till den del den utgör miljöfarlig verksamhet

Inom verksamhetsområdet samt mellan områdets delområden installeras markförlagda opto- och elkablar. Solparken kommer att anslutas till det allmänna elnätet genom anläggande av markförlagda kablar mellan solparken och anslutningspunkten till elnätet. Det interna ledningsnätet och tillhörande anslutningskablar till det allmänna elnätet omfattas av denna tillståndsansökan med tillhörande MKB.

Separat ansökan om bygglov kommer lämnas in längre fram för de transformatorkiosker och delar av energilagringenheten som är bygglovspflichtiga.

Solparken överlappar inte med strandskyddat område. Tillståndsprövningen behöver därför inte inbegripa frågan om förutsättningar för strandskyddsdispens.

Den ansökta verksamheten bedöms inte att medföra någon risk för betydande påverkan på något Natura 2000-område och tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken aktualiseras därmed inte.

Verksamhetsbeskrivning

LC Energi avser att etablera en solpark inom fastigheterna Ryssebo 1:5 och Skuru 1:5 i Eksjö kommun, Jönköpings län ("Solparken"). Syftet med verksamheten är att generera ny och fossilfri el och därmed bidra till elförsörjningen i elområde 4 i södra Sverige där det råder brist på lokalt producerad el. Solparken kommer ha en installerad effekt på cirka 130 MW, vilket motsvarar

en årlig produktion om cirka 130 GWh/år under hela verksamhetens livslängd på 40 - 50 år.

Verksamhetsområdet utgörs huvudsakligen av utdikad mossmark. Solparken omfattar således uppförande av anläggning i vattenområde, vilket kräver tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § miljöbalken.

Anläggningen kommer bestå av solpaneler förankrade i marken med stålplåtar eller markskruvar till ett djup av 1 - 3 meter. Betongfundament eller så kallade kistor (burar fyllda med sten) kan komma att användas för att minimera påverkan under jord och skydda till exempel täckdiken, dränering eller potentiella arkeologiska fynd. Huvudalternativet är fasta solpaneler riktade åt söder med en lutning på 18 - 30 grader, men rörliga solpaneler kan bli aktuella. Nederkanten på solpanelerna placeras cirka 0,5 meter ovanför marken och överkanten på den högsta panelen som högst 3,3 meter över marken. Solpanelerna består av aluminium, glas, kisel, polymerer, fogmassa av silikon samt koppar. Preliminärt beräknas ca 400 växelriktare och cirka 25 - 30 transformatorkiosker installeras inom verksamhetsområdet.

Solparken ligger på cirka 1 kilometers avstånd från en anslutningspunkt med kapacitet att ta emot den planerade förnybara elproduktionen, koppling kommer ske genom en IKN-ledning i form av markkabel med en längd om cirka 1,3 km.

Verksamheten omfattar etablering och drift av en anläggning för produktion av solenergi på en yta av cirka 176 hektar fördelat på olika delområden ("verksamhetsområdet"). Verksamhetsområdet innefattar även de kabelkorridorer med icke koncessionspliktigt nät som sammanbinder Solparkens områden samt den kabel som sammanbinder solparken med anslutningspunkten till det allmänna nätet.

Inom verksamhetsområdet kommer det uppföras en energilagringssenhets (ESS, Energy Storage System) som kan lagra elektriciteten genererad av solcellssystemet, alternativt från elnätet, och hålla den tillgänglig utan förlust tills det finns ett behov. Syftet med att kombinera en solpark med ESS är att skapa flexibilitet och bättre optimera flödet från en intermittent energikälla, samt att stötta elnätet med frekvensreglerande tjänster.

Solparken anpassas så att befintliga vägar i verksamhetsområdet huvudsakligen används och förstärks, men nya grusvägar kan komma att anläggas enligt karta (figur 18) i Teknisk beskrivning Bilaga B. Hela Solparken kommer att förses med ett stängsel med en höjd på max 220 centimeter samt låsta grindar. Anläggningen kommer vid normal drift i stort sett vara självgående och kräver endast mindre tekniskt underhåll. Slutlig utformning av Solparken sker i detaljprojekteringsskedet strax innan upphandling och byggnation för att möjliggöra val av bästa möjliga teknik i en bransch där utvecklingen går mycket snabbt.

Områdesbeskrivning

Verksamhetsområdet

Verksamhetsområdet utgörs av en mosse till stora delar tydligt präglad av tidigare täktverksamhet med genomgående dränerande diken. Ett fåtal avverkade områden av mindre storlek finns inom verksamhetsområdet. Markägaren har dock uppgett att marken inte lämpar sig för odling av skog och att den därför inte ingår eller planeras ingå i ett aktivt skogsbruk, se Bilaga C12 till MKB. Inom och i anslutning till verksamhetsområdet finns vattensamlingar, vattendrag och diken. Det planerade verksamhetsområdet omfattas inte av landskapsbildskydd. Solparkens möjliga påverkan på skyddade områden har utretts.

Berörda fastigheter och planförhållanden

Omkring 70 - 75 meter från solparken ligger två boningshus. Husen avskärmas dock helt från verksamhetsområdet genom skogsriddaer. Dragningen för IKN-ledningen passerar cirka 160 meter från närmaste bostadshus, men är avskärmad av skogsmark.

Verksamhetsområdet omfattas inte av någon gällande detaljplan.

Solparken är planerad inom ett område som i aktuell översiktsplan är klassat som landsbygd, glesbygd, jord- och skogsbruk. Översiktsplanen redogör inte för några specifika planer för området. Kommunens översiktsplan ger uttryck för den generella uppfattningen att det finns stor potential att utveckla solkraft inom kommunen. Skuru solpark bidrar till uppfyllandet av nationella mål om en ökad produktion av förnybar energi och om ett förnybart energisystem.

Miljökonsekvenser***Markanvändning***

Verksamhetsområdet utgörs huvudsakligen av mossmark omväxlande bevuxen med skog och buskig vegetation. Tidigare har täktverksamhet för torv bedrivits på marken och verksamhetsområdet präglas av diken. I verksamhetsområdets västra del har försök gjorts att bedriva jordbruk, men området håller nu på att växa igen med björksly. Inom verksamhetsområdet finns ett fåtal mindre avverkade områden.

Solparken kommer att innebära en förändrad markanvändning inom verksamhetsområdet under Solparkens livslängd och den skog som finns kommer avverkas. Solparkens olika komponenter såsom exempelvis vägar, kabelgravar och nätstationer kommer anläggas på ett sätt som möjliggör framtida återställning av marken. Solparken är inte permanent och det finns goda möjligheter att återställa området när verksamheten avvecklas. Bolaget är villigt att åta sig att

återväta våtmarken efter att solparken avvecklats, som en del av återställningsplanen.

Området är omsorgsfullt utvalt för Solparken, och verksamheten har noggrant anpassats för att utgöra så litet intrång i eventuella motstående intressen som möjligt.

Riksintressen

Solparkens möjliga inverkan på närliggande områden av riksintresse har utretts. Verksamhetsområdet för solparken överlappar med riksintresse för skyddade vattendrag, nämligen Emån i Jönköping län. Solparken innebär inte vattenkraft, vattenreglering eller vattenledning för kraftändamål och bedöms därför inte motverka riksintressets syften i anläggnings-, drift- eller avvecklingsfas.

Natura 2000

Den planerade verksamheten överlappar inte med något Natura 2000-område. Det närmast belägna Natura 2000-området, Börsebo och Holmen, ligger cirka 1,8 kilometer från verksamhetsområdet. Med anledning av det stora avståndet bedöms Solparken inte medföra någon påverkan på Natura 2000-området. Inte heller buller från Solparken bedöms ha någon effekt på Natura 2000-området.

Strandskydd

I och nära verksamhetsområdet finns vattensamlingar, mindre vattendrag och diken. De grävda diken i verksamhetsområdet omfattas inte av strandskydd. Den bäck som rinner i nord-sydlig riktning genom verksamhetsområdet omfattas inte heller av strandskydd enligt kartor från Länsstyrelserna. Verksamhetsområdet har utformats så att det inte överlappar med strandskyddat område

kring vattensamlingar i närområdet. Förläggningen av den markförlagda IKN-kabeln kan komma att överlappa med utkanten av strandskyddat område, men innebär ett sådant begränsat ingrepp att det saknar relevans för att upprätthålla strandskyddets syften. Således aktualiseras inte frågan om förutsättningar för att bevilja strandskyddsdispens.

Naturmiljö

Naturvärdesinventeringar i fält genomfördes under hösten 2023 enligt svensk standard för hela området. Inom verksamhetsområdet identifierades ett naturvärdesobjekt som bedömdes hysa påtagligt naturvärde (klass 3). Naturvärdesobjektet utgörs av ett rätat, mindre vattendrag som löper i nord-sydlig riktning genom verksamhetsområdet. För att skydda naturvärdena kommer en skyddszon om 15 meter på varje sida om vattendraget hållas.

Två särskilt skyddsvärda träd har också identifierats inom verksamhetsområdet. Dessa träd förses med en skyddszon med 10 meters radie.

Inga objekt som omfattas av generellt biotopskydd har identifierats inom verksamhetsområdet. Dragningen för avslutningsanledningen har i sig inte inventerats för eventuella generella biotopskydd, men om något biotopskyddat område upptäcks kommer dragningen att anpassas därefter. Alternativt kommer en ansökan om dispens från det generella biotopskyddet att inlämnas till länsstyrelsen.

Sammanfattningsvis bedöms verksamhetsområdet att hysa ett litet värde kopplade till de biotoper och arter som identifierats. Solparken bedöms få en liten negativ konsekvens för naturvärden i området.

Artskydd

Vilt

Verksamhetsområdet är uppdelat på flera mindre delområden vilket minskar barriäreffekten och underlättar rörelse och migration för vilda djur. Vid utformningen av verksamhetsområdet har viltpassage särskilt beaktats och en viltkorridor skapats i dialog med det lokala jaktlaget.

Ingen belysning kommer att installeras i något av Solparkens delområden. Påverkan på djur som behöver mörker, till exempel fladdermöss, förväntas därmed inte uppkomma.

Fåglar

Ett flertal fågelarter har observerats inom och i anslutning till verksamhetsområdet i samband med inventeringar. Verksamhetsområdet har anpassats för att exkludera områden som bedöms viktiga för känsliga fågelarter i den mån sådana identifierats under inventering. Solparken bedöms med vidtagna skyddsåtgärder inte få någon betydande påverkan på den lokala, regionala eller nationella populationen av orre, spillkråka, trana eller övriga rödlistade fåglar i drift-, anläggnings- eller avvecklingsfas. Således aktualiseras inte förbuden i artskyddsförordningen och ingen dispens krävs.

Groddjur och reptiler

Den planerade verksamheten utförs i områden där åkergroda identifierats, en art skyddad enligt 4 a § artskyddsförordningen. Genom att undanta de vattensamlingar som ligger i anslutning till verksamhetsområdet från exploatering så minimeras den potentiella negativa påverkan för groddjur. Solparken bedöms inte ha någon betydande påverkan på åkergrodans population i ett lokalt, regionalt eller nationellt perspektiv. Således aktualiseras inte förbuden i artskyddsförordningen och ingen dispens krävs.

Växter

Ett bestånd av kärlväxten mattlummer har identifierats inom verksamhetsområdet för Skuru solpark. Ett skyddsavstånd om minst 15 meter kommer hållas till beståndet inom vilket inga fysiska ingrepp kommer göras. Solparken bedöms

inte ha någon betydande påverkan på den lokala, regionala eller nationella populationen av mattlumner.

Vattenmiljö

En hydrogeologisk utredning har genomförts för Skuru solpark. Markfuktigheten inom verksamhetsområdet är hög. Området karakteriseras av inslag av myrmark, skog och igenväxande åkermark. Grundvattennivån inom projektområdet uppskattas variera mellan 0 och 1 meter under marknivån. Rådighet till vattenområdet säkras genom arrendeavtal med markägaren. Med vidtagna skyddsåtgärder bedöms verksamheten medföra försumbar negativ konsekvens för vattenmiljön jämfört med nollalternativet.

Grundvatten

Verksamhetsområdet överlappar delvis med dricksvattenförekomst av grundvatten, Bruzaholm. Ingen påverkan på grundvattenförekomsten eller dricksvattenförekomsten bedöms uppstå i anläggning-, drifts- eller avvecklingsfas.

Då grundvattenytan är mycket ytnära förväntas inträngande grundvatten tillfälligt behöva ledas bort under anläggningsskedet för att tillåta installation av solparkens komponenter i torrhet. Sådan bortledning är tillfällig och bedöms inte påverka grundvattennivån i området på längre sikt. Åtgärden omfattas av denna tillståndsansökan.

Bland annat avverkning av befintlig skog och större andel hårdgjord yta är sådant som gör att markens upptagning av vatten kan komma att minskas. Hur stor effekt detta får påverkas av den ursprungliga infiltrationskapaciteten hos jordarterna samt hur väl vattnet sprids till områdena under solcellspanelerna. Bedömningen i det här fallet är att verksamheten endast får marginell och mycket lokal påverkan genom något förhöjda grundvattennivåer.

Ytvatten

Det finns tre diken som avvattnar verksamhetsområdet via tre olika vattenvägar. Det rör sig om ett mindre vattendrag som mynnar ut i Brusaån som i sin tur mynnar ut i Ingatorpasjön, och två grävda diken i norrgående riktning som mynnar ut i Ingatorpasjön.

Vissa arbeten såsom schaktning under anläggnings- och avvecklingsfasen kan medföra viss grumling av diken och vattendrag. Skyddsåtgärder kommer vidtas för att minska grumling i samband med sådana arbeten. Under driftsfasen bedöms Solparken inte medföra grumling i avrinnande vatten.

Solparken kommer medföra en marginellt ökad avrinning från verksamhetsområdet, främst genom ökade flöden i befintliga diken och vattendrag. Bedömning är att vattendragen kan klara ett något ökat flöde. Anläggning av solparken ska ske så att rensning av diken i befintliga markavvattningsföretag inte försvåras.

Landskapsbild

Verksamhetsområdet utgörs av ett mosaiklandskap bestående av blandskog, öppna gräsmarker samt en mossmark med genomgående diken där det tidigare skett täktverksamhet. Omgivande landskap präglas av skogsbruk, med vissa inslag av jordbruk. Området omfattas inte av landskapsbildskydd.

Solparken kommer främst påverka landskapsbilden för närboende och de som färdas på de lätt trafikerade vägarna i området. Insyn över Solparken kommer att begränsas genom att avskärmande växtlighet lämnas kvar och avstånd hålls till bostadshus. Solparken bedöms sammantaget innebära en liten negativ konsekvens för landskapsbilden.

Rekreation och friluftsliv

Det finns inga utpekade leder eller utflyktsmål inom det planerade verksamhetsområdet, som utgörs av blöt mossmark och därför är svårtillgängligt. Friluftsleden Höglandsleden löper i angränsning till nordöstra delen av Solparken som därmed inte utgör ett hinder mot för Höglandsleden. En trädridå kommer minska insynen över Solparken från Höglandsleden.

Framkomligheten för närboende kan komma att begränsas under bygg- och avvecklingsfasen, men dessa effekter är begränsade i tid. I övrigt bedöms verksamhetens påverkan på friluftsliv och rekreation främst vara visuell. Verksamhetsområdet är fördelat på flera mindre delområden, och avstånd kommer lämnas till vattendrag, vilket gynnar rekreation och friluftsliv. Avskärmande växtlighet kan bidra till att minska den negativa effekten. Sammantaget bedöms Solparken innebära försumbar negativ konsekvens för friluftsliv och rekreation.

Kulturmiljö och fornlämningar

Inom projektområdet förekommer inga fornlämningar. Det förekommer en övrig kulturlämning, nämligen fyndplatsen för en stockbåt vilken ska tas i beaktande vid byggande av Solparken. Utanför verksamhetsområdet har ett mindre antal forn- eller kulturlämningar identifierats. Om någon forn- eller kulturlämning påträffas inom området under anläggning, drift eller avveckling av Solparken kommer detta att anmälas till Länsstyrelsen. Sammantaget bedöms den planerade Solparken medföra en försumbar konsekvens jämfört med nollalternativet för kulturmiljön.

Hälsa och säkerhet**Buller**

Bolaget har en medveten strategi att placera solparker med avstånd från närliggande bostäder för att minimera störningar. Under etablering och avveckling av Solparken förväntas buller uppkomma från markarbeten och transporter. Under driftsfasen bedöms endast risk för försumbara mängder buller föreligga. En bullerutredning har genomförts.

Vid byggnation av Solparken avser bolaget förhålla sig till Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser. Ljudpåverkan under anläggnings- och avvecklingsfasen kommer att vara temporär och endast ske under normala arbetstimmar. Gällande riktmärken för buller bedöms innehållas.

Bländning

Solpanelerna är antireflexbehandlade och risken för bländning bedöms som mycket liten.

Avfall och kemiska produkter

En solenergianläggning är generellt varken resurskrävande eller avfallsintensiv. Verksamhetens resursförbrukning är huvudsakligen koncentrerad till konsumtion av solcellspaneler samt konstruktionsmaterial, såsom markställningar och elektriska komponenter. De material som används i solcellerna är återvinningsbara i stor utsträckning. Det avfall som uppkommer under anläggningens livstid kommer att omhändertas enligt gällande regelverk. I samband med avveckling av Solparken kommer paneler, monteringsstrukturer, kablar med mera återvinnas enligt gällande standard.

Med vidtagna säkerhetsåtgärder kommer all hantering av kemiska produkter och avfall att hanteras med stor säkerhet enligt lag. Under anläggnings- och avvecklingsfasen är sannolikheten för läckage från arbetsmaskiner och transporter liten, och detsamma gäller risken för läckage från transformatorbiosker under driftsfas. Försiktighetsåtgärder kommer att vidtas vid förvaring och hantering av kemiska produkter inklusive drivmedel för att minska risken för spill

och läckage. Utrustning kommer att kontrolleras regelbundet för att upptäcka och åtgärda eventuella läckage.

Risk och säkerhet

Det förekommer inga betydande risker kopplat till den planerade verksamheten. Risken för uppkomst av brand har bedömts som låg då vegetationen inom verksamhetsområdet kommer hållas låg samt att utrustning som används förväntas uppfylla relevanta elsäkerhetskrav.

Regelbunden kontroll och underhåll av anläggningen kommer att genomföras för att säkerställa driftsäkerheten. Dock kräver Solparken relativt lite tekniskt underhåll och kommer mestadels vara obemannad. Den personal som utför kontroll och underhåll av anläggningen kommer att ha relevant utbildning gällande elsäkerhet och använda lämplig skyddsutrustning.

Klimatpåverkan

Till följd av ökade utsläpp av växthusgaser sker en klimatförändring med förändrade medeltemperaturer på en global skala. De lokala utsläppen från maskiner och persontransporter som uppstår i samband med anläggnings-, drifts- och återställningsfasen uppskattas vara små i jämförelse med den klimatnytta som Solparken kommer ge upphov till genom produktion av förnybar el.

Solcellers energiåterbetalningstid, det vill säga tiden det tar för en anläggning att producera lika mycket energi som krävdes för att tillverka, transportera och driva den, uppskattas enligt Energimyndigheten till två till tre år.

För anläggningen krävs att skog avverkas, vilket innebär koldioxidutsläpp och att trädens funktion för kolbindning försvinner. Även med detta i beaktande är energiåterbetalningstiden så kort i relation till Solparkens livslängd att anläggningen utgör ett betydande bidrag i arbetet med att minska utsläpp av koldioxid.

Bolaget har också låtit undersöka den beräknade klimatnyttan av att återvätta våtmarkerna jämfört med klimatnyttan av att anlägga en solpark i verksamhetsområdet. Beräkningarna visar att klimatnyttan i form av insparade CO₂ ekvivalenter som solparken medför är större än den utsläppsreduktion som en återvätning av marken skulle innebära.

Energiproduktionen i parken har en kapacitet på cirka 100-130 GWh/år, vilket motsvarar en kapacitet att försörja upp emot 6 500 svenska hushåll med förnybar energi. Anläggningen bidrar således till omställningen av energisystemet, där fossila energikällor fasas ut och ersätts av förnybara. Solcellsanläggningen bidrar alltså till att motverka ökad sårbarhet för yttre händelser och klimat. Sammanfattningsvis bedöms en etablering av Solparken innebära en positiv konsekvens i jämförelse med nollalternativet.

Avveckling och ekonomisk säkerhet

Solparken har en teknisk livslängd på cirka 45 år. Livslängden beror på panelernas förmåga att producera energi, vilket försämras med tiden. Då paneler är uttjänta byts dessa ut mot nya paneler, och då återställs livslängden. På så vis kan stativen för panelerna återanvändas. Skulle en förlängning av solparken inte vara aktuell kommer solparken under de sista åren att avvecklas i sin helhet, stängsel plockas ner och området återställas. Allt material från solparken kommer att återvinnas enligt då gällande praxis. Marken kommer återställas till nuvarande användning, men kan anpassas efter då gällande praxis. Vid återställande till annan användning eller utformning än nuvarande mark kommer lämplig myndighet att konsulteras.

Under avvecklingsfasen kommer omfattande transporter krävas för att forsla bort den nedmonterade solparken. Hur många transporter det rör sig om är svårt att förutse i dagsläget och beror mycket på vilka krav som ställs på återställning av vägar och uppställningsplatser. Emellertid uppskattas det inte vara fler transporter än i etableringsfasen.

Stativen består av galvaniserad stål. Stativen är enkla att återvinna när solparken har nått sin livslängd.

Efter solparkens livslängd löpt ut kan kablar och annan elutrustning återvinnas. Huruvida kablar lämnas kvar i marken eller grävs upp och återvinns kommer att beslutas i återställningsplanen i samråd med ansvarig myndighet inför avveckling.

Panelerna består av glas, aluminium, plast och kisel samt diverse metaller såsom koppar, silver, tenn och bly. Plast, glas och aluminium utgör sammanlagt cirka 90% av vikten för en panel. I nuläget är det standard att paneler återvinns tillsammans med elektronikskräp i enlighet med EU-direktiven om elektronikskräp (2012/19/EU). Sannolikt kommer paneler bli ett vanligare avfall framöver och då lär också återvinningsmöjligheterna att utvecklas. Det är därmed inte möjligt att förutsäga vilka metoder som kommer finnas tillgängliga för återvinning vid slutet av panelernas livslängd.

Enligt 16 kap. 3 § miljöbalken kan mark- och miljödomstolen förena ett tillstånd med en säkerhet för kostnaderna för avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som kan komma att behövas med anledning av verksamheten. Säkerheten ska godtas om den är betryggande för sitt ändamål. LC Energi kommer att avsätta 20 000 kr per ianspråktagen hektar på ett låst konto för att säkerställa att vederbörlig avveckling kan komma till stånd. Avsättning av säkerhet ska göras med 2 000 kr per hektar årligen och påbörjas efter 10 år från byggstart och göras i 10 därpå följande år. För solpark Skuru kommer det finnas cirka 3,5 miljoner kronor att användas för återställning, se kalkyl i tabell 2. Kalkylen baseras på ett ianspråktaget område på 176 hektar.

Tabell 2. Kalkyl gällande uppskattad kostnad för återställning av verksamhetsområdet i samband med avveckling av solpark Skuru.

Delmoment	Uppskattad kostnad (Sek)
Anordning och planering inför avveckling	35 200
Hyra containrar för sortering och återvinning	299 200
Ta bort panelkablage	211 200

Ta bort och förpacka paneler	440 000
Ta bort och förpacka stativ	580 800
Ta bort och förpacka säkringslådor och växelrik-tare	211 200
Ta bort markledningar	475 200
Ta bort transformatorstation	528 000
Hyra lastbil, ofarligt avfall	140 800
Hyra lastbil, farligt avfall och elavfall	140 800
Nedmontering av staket	281 600
Återställning av mark	176 000
Total summa:	3 520 000

Samlad bedömning av tillåtligheten

Sammantaget bedöms den planerade Solparken lämna ett betydande bidrag till omställningen till ett förnybart energisystem och bidra till uppfyllandet av ett flertal lokala, regionala och nationella miljö- och klimatmål. Verksamheten bidrar till en tryggare elförsörjning och främjar hållbar utveckling.

De samlade negativa miljöeffekterna av Solparken bedöms som begränsade. Den absoluta huvuddelen av de bedömda miljökonsekvenserna har landat i att konsekvensen av Solparkens anläggande är försumbar, exempelvis avseende vatten, skyddade arter, kulturmiljö och buller. Större negativa effekter har undvikits genom en noggrann lokaliseringsutredning och att verksamhetens utformning har anpassats efter rådande förhållande och försiktighetsåtgärder vidtas, exempelvis i form av hänsynsavstånd.

Sammantaget bedöms verksamheten utgöra väsentlig samhällsnytta i form av förnybar elproduktion och de positiva effekterna överväger den mycket begränsade negativa påverkan som anläggningen kan komma att ha på omgivningen

Igångsättningstid och tillståndstid

LC Energi har för avsikt att anlägga Solparken så snart som möjligt. Det finns dock arbetsmoment i anslutningen som ligger utanför bolagets kontroll och som kan fördröja en driftsättning, särskilt de arbeten som nätbolaget ansvarar för. Den yrkade igångsättningstiden om sju år bedöms rimlig för att inrymma

tillräcklig tid för upphandling, byggnation samt de arbeten som krävs för att ansluta Solparken till elnätet.

Solparken har en förväntad livslängd om cirka 40 - 50 år. För att optimera användningen av det ianspråktagna området under solparkens livslängd yrkar bo-laget att tillståndet ska gälla i 55 år från lagakraftvunnet beslut, vilket även inkluderar tid för nätutredningar, nätanslutning, byggnation och avveckling.

INKOMNA YTTRANDEN

Havs- och vattenmyndigheten och Myndigheten för civilt försvar har avstått från att yttra sig i målet.

Trafikverket har inga synpunkter på solcellsparkens placering men har följande medskick.

Radiokommunikationssystem

Utredningsområdet för solcellsparken ligger ca 800 meter från järnvägen Bockabanan. Trafikverket använder sig av system för radiokommunikation för driften och underhållet av landets järnvägar. Elektrisk utrustning och elinstallationer kan riskera att störa system för radiokommunikation om de installeras utan rätt kunskap. Det är därför viktigt att ta hänsyn till Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) och följa branschens råd och regler kring detta när en solcellsanläggning byggs. Trafikverket förutsätter att solcellanläggningen projekteras på sådant sätt att den inte orsakar störningar på Trafikverkets järnvägsanläggningar. Om det visar sig att anläggningen stör järnvägstrafiken och/eller påverkar järnvägens drift kommer Trafikverket begära att utformningen av anläggningen korrigeras alternativt att anläggningen stängs av.

Trafikverket råder den som ska bygga solcellsanläggningen att följa de råd som Elsäkerhetsverket ger om hur solcellsanläggningar ska utformas. Dessa råd finns lättillgängliga på Elsäkerhetsverkets hemsida.

Anslutning

Trafikverket förutsätter att ingen ny anslutning mot statlig väg tillkommer.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser att det finns förutsättningar för att verksamheten ska kunna samexistera med de motstående intressen som finns. Påverkan på människors hälsa och miljön bedöms kunna hanteras på ett acceptabelt sätt för omgivningen. Dock kvarstår frågetecken kring markens bärighet som Länsstyrelsen bedömer behöver klargöras. Förutsatt att frågan kring markens bärighet redogörs för och visar på att solcellsparkens påverkan på omgivningen förväntas bli ringa, så tillstyrker Länsstyrelsen den ansökta solcellsparken med de yrkanden om villkorsskrivning som länsstyrelsen nu anför tillsammans med de skyddsåtgärder bolaget beskriver.

Som grunder anförs bl.a. följande.

Solcellsparken är på 176 hektar vilket är en betydande andel av avrinningsområdet till diket som mynnar i Ingatorpasjön. Stora solcellsparker är ett relativt nytt fenomen varför deras eventuella påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten inte är tillräckligt undersökt. Det är därför befogat med ett kontrollprogram av vattenkvaliteten. Kontrollprogrammet bör omfatta provtagningspunkter uppströms och nedströms anläggningen.

Bolaget har inte tydligt redovisat om det kommer att krävas markberedning i olika former för att anlägga vägar, avlastningsplatser, anlägga ytor för transformatorstationer med mera samt hur stora yta detta upptar. Den geotekniska utredningen pekar på att torven kan behöva ersättas med annat material med mer bärighet. Länsstyrelsen anser att bolaget behöver förtydliga med en uppskattning på hur stora ytor där det kan vara aktuellt med att ersätta torven med annat material.

I den geotekniska utredningen omnämns förstärkningsåtgärder för att kunna montera solcellerna, till exempel utskiftning/urgrävning av torv för att ersättas

med friktionsjord. I ansökan framgår att skruvpålar eller slagpålar ska användas men det är inte tydligt redovisat om det är tillräckligt eller om torven behöver skiftas/grävas bort. Om det blir aktuellt med urgrävning/utskiftning behöver bolaget redovisa area- och volymuppgifter för detta.

Solcellsparken anläggs delvis på en gammal torvtäkt och myrmark. Bolaget har inte redovisat bärigheten för de maskiner som bland annat ska förankra pålarna, lyfta solcellspanelerna på plats med mera. Bolaget behöver redovisa att marken har tillräcklig bärighet för de aktuella maskinerna.

Länsstyrelsen förutsätter att villkorsåtgärder gällande markens bärighet och hantering av ersättningsmaterial och torven föreskrivs om bolagets redovisning visar att det behövs.

Bolaget har redovisat att ett område på cirka 17 hektar skyddszon avsätts för orren. Länsstyrelsen anser att bolaget bör åta sig att sköta skyddszonen så att den inte växer igen. Skyddszonen bör bli en del i bolagets skötselplan.

Bolaget uppger att bullrande anläggningsarbeten i form av pålning kommer så långt det är möjligt att undvikas under fåglarnas häckningstid 1 mars - 31 juli men att, anläggningsarbeten som har påbörjats och är pågående i någon av verksamhetsområdets delområden före den 1 mars får fortgå och slutföras. Länsstyrelsen anser att bolaget kan planera arbetet så att ingen bullrande anläggningsarbeten sker under fåglarnas häckningstid 1 mars - 31 juli.

Länsstyrelsen anser att de villkor som föreslagits av bolaget i huvudsak kan godtas. Länsstyrelsen anser dock att följande ändringar och tillägg bör göras.

Villkor 2: Bullrande anläggningsarbeten i form av till exempel pålning och nedtagning av träd får inte ske under fåglars häckningstid 1 mars - 31 juli.

Motivering: Det är av stor vikt att bullrande anläggningsarbeten och skogsavverkning inte utförs under fåglarnas känsliga häckningstid. Länsstyrelsen anser

att bolaget kan planera arbetet så att ingen bullrande anläggningsarbeten sker under fåglarnas häckningstid 1 mars - 31 juli.

Villkor 3: En återställningsplan ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex (6) månader innan anläggningen planeras att tas ur bruk. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Avvecklingen ska vara genomförd i sin helhet senast två år efter verksamhetens upphörande eller vid tillståndstidens utgång. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten medge en längre tid för genomförandet av avveckling och efterbehandling.

Motivering: Bolaget har angett att en återställningsplan ska vara inlämnad tre månader innan påbörjande av avvecklingen av verksamheten. Länsstyrelsen anser att tiden för när en återställningsplan ska vara framtagen behöver utökas samt att villkor behöver föreskrivas kring när avvecklingen ska vara utförd.

Villkor 4: Ekonomisk säkerhet brukar inte utformas som ett villkor för verksamheten utan tas med i beslutet.

Motivering: Bolaget har angett ekonomisk säkerhet som ett villkor. Länsstyrelsen bedömer att det behöver finnas en ekonomisk säkerhet för verksamheten men behöver inte föreskrivas som ett villkor.

Villkor 5: Förslag till kontrollprogram ska ges in till tillsynsmyndigheten minst tre (3) månader innan installation av solenergianläggningen påbörjas.

Motivering: Länsstyrelsen håller med bolaget om att ett kontrollprogram behöver tas fram för verksamheten. Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll ska en verksamhetsutövare fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet ska dokumenteras. En del av kontrollprogrammet bör omfatta kontroll av vattenkvaliteten samt påverkan på omgivningen i händelse av brand.

Det är tillräckligt att ett förslag till kontrollprogram finns senast tre månader innan installation av solcellsanläggningen påbörjas.

Länsstyrelsen lämnar förslag till ytterligare villkor.

Lst 1: Kemiska produkter, t.ex. petroleumprodukter, ska förvaras i täta behållare innanför invallning eller tråg som rymmer hela mängden produkter. Utrustning för sanering av oljespill eller annat läckage ska finnas lätt tillgänglig.

Motivering: Det är viktigt att förvaring, lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt.

Lst 2: En skötselplan med syfte att främja befintliga naturvärden och skapa förutsättningar för biologisk mångfald ska tas fram för verksamhetsområdet och dess skyddszoner. Förslag till skötselplan ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex (6) månader efter att tillståndet har tagits i anspråk, eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Uppföljning och revidering ska därefter ske minst var femte år.

Motivering: Länsstyrelsen anser att en naturanpassad skötselplan behöver tas fram som omfattar för verksamhetsområdet och skyddszonen för orre som löpande uppdateras och hålls aktuell under tillståndstiden.

Lst 3: Stängsel runt solcellsanläggningen ska utformas så småvilt kan passera.

Motivering: Solcellsparken kommer att stängslas in vilket kommer att hindra vilt att röra sig fritt i området. Stängslet behöver anpassas för att småvilt och andra mindre djur fortfarande har tillgång till området.

Lst 4: Allt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att återanvändning eller återvinning främjas, bland annat genom att olika avfallsslag hålls isär.

Motivering: Avfall som uppkommer i verksamheten behöver sorteras vid källan för att främja återanvändning och återvinning. Detta villkor omfattar även avverkningsrester och jordmassor som uppkommer från verksamheten. Avverkningsrester i form av stubbar och GROT samt jordmassor, exempelvis torv behöver tas om hand på ett sätt som främjar resurshushållning samt för att undvika kvarvarande upplag som inte kommer till användning. Mindre högar av död ved och ris kan verka som faunadepåer, men större upplag av stubbar och GROT efter avverkning kan betraktas som deponerat avfall om det inte tas om hand från verksamhetsområdet inom rimlig tid.

Lst 5: Verksamhetsutövaren ska anlägga och underhålla insynsskydd i form av träd- och buskridåer mot de närliggande bostadshusen.

Motivering: För de närliggande bostäderna till solcellsanläggningen behöver en skogsrیدا sparas på verksamhetsområdet som insynsskydd. Verksamhetsutövaren bör tillse underhåll av skogsrیدا. Området med skogsrیدا bör ingå i skötselplanen.

Lst 6: Under bygg- och återställningstiden ska buller från verksamheten begränsas så att det inte ger upphov till en högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostads- eller fritidshus än:

60 dBA helgfri måndag - fredag kl 07.00-19.00

50 dBA helgfri måndag-lördag kl 19.00-22.00

50 dBA lördag, söndag och helgdag kl 07.00-19.00

45 dBA övrig tid

Lst 7: Buller från solcellsanläggningen får inte under någon del av dygnet överskrida ekvivalent ljudnivå 40 dBA utomhus vid bostäder i närheten.

Motivering: Länsstyrelsen förutsätter att begränsningsvärden gällande buller vid drift och buller från byggplatser föreskrivs. Under anläggningsskedet kan buller uppkomma som kan verka störande för omgivningen. Länsstyrelsen anser att ljudnivåer från anläggningsskedet bör regleras enligt Naturvårdsverkets riktvärde för buller från byggplatser (NFS 2004:15).

Ellen Melkersson och Edvin Elm, fastigheten Hässleby-Sjögle 1:4, uttrycker sin oro för sitt vatten i samband med byggandet av parken. De har en egen brunn med utmärkt vattenkvalitet och även en modern infiltrering som byttes ut 2020. De är oroliga för att vattnets kvalitet kan försämrans då flödet kunde öka i vattendragen intill och att slam, dy och liknande ska komma med det ökande flödet. De förutsätter att bolaget tar ansvar för sådana skador och är behjälpliga med och bekostar vattentester och bättre filtrering.

Michael Johansson och Ingrid Wingård, fastigheten Ödehult 1:8 önskar ersättning för borrning av ny vattenbrunn eftersom de anser att denna brunn troligen kommer att sina eller bli obrukbar med förorenat vatten vid byggandet av solcellsparken. Brunnen de har idag ligger mitt i detta tillflöde/avrinning. Hela deras mark ligger mitt i vattenverksamhetens område. Fastigheten ligger ca 100 meter från solcellsparkens byggande. De yrkar även ersättning för eventuella skadeståndsanspråk vid översvämningar av mark och tomt i framtiden pga för mycket tillrinning/avrinning av vatten på tomten och omgivande mark.

SÖKANDENS BEMÖTANDE

Yttranden från enskilda

I relation till yttranden rörande brunnar och vattenkvalitet (särskilt aktbil. 45 och 48) förtydligar LC Energi Skuru AB att bolaget inte avser att borra någon ny brunn. Enligt den hydrologiska utredning som gjorts bedöms det sannolikt

att vattenavrinningen ökar med ca 1%. En sådan ökning medför varken risk för att grannfastigheterna översvämmas eller att eventuella brunnar på grannfastigheterna sinar. Bolaget åtar sig att göra vattenkvalitetsprov innan och efter konstruktion av solparken. Bolaget åtar sig att vid godkänt miljötillstånd upprätta ett kontrollprogram för vattenkvalitén med årliga kontroller de 5 första åren och därefter vart 5:e år fram till miljötillståndets avslut.

Länsstyrelsens yttrande

Bolaget avser att inte bortföra torv från området. Material i form av bergkross och grusmaterial tillsammans med fiberduk kommer användas för alla de hårdgjorda ytor som behövs i området. Totalt beräknas ca 4 km väg byggas med en total yta av 20 000 m² (beräknat utifrån en vägbredd om 5 meter). Två avlastnings- eller uppställningsytor kommer att anläggas, med en yta om totalt 5 000 m². Hårdgjord yta under transformatorstationer kommer uppgå till ca 1 500 m². Därtill kommer hårdgjord yta under energilagringseenheten som kommer att motsvara ca 3 000 m². Detta ger en total hårdgjord yta på ca 29 500 m² eller knappt 3 ha. Det motsvarar ca 1,7% av det totala verksamhetsområdet.

Angående markens bärighet kommer det inte vara aktuellt med utskiftning eller utgrävning av torv. Sökanden avser att använda en kombination av olika anordningar som är lämpliga beroende på markens bärighet och torvdjup. Det kan röra sig om u-balk vid små torvdjup och markskruv vid medelstora torvdjup. Det kan också röra sig om s.k. torvbaljor, vilka är lämpliga för områden med sämre bärighet och stora torvdjup. Monteringens görs då med baljor som ställs på marken. Med dessa anläggningsmetoder bedöms ingen utskiftning av torv och ersättning med friktionsjord behöva ske.

Bärigheten och torvdjupet kommer att undersökas noggrant innan byggstart. Den geotekniska undersökningen i Bilaga C4 till MKB innehåller rekommendation för hur en sådan närmare undersökning kan genomföras. Om bärigheten efter noggrann analys anses för svag för de relevanta anläggningsmaskinerna

kommer alternativa anläggnings- respektive monteringsmetoder användas. Ett alternativ är användning av torvbaljor som nämnts ovan, vilka då lyfts ut med drönare och kopplas ihop för hand. Andra alternativ är att använda mindre maskiner och verktyg som kan transporteras till fots till de aktuella områdena. Kablarna läggs på marken istället för i nedgrävda kabelschakt. Sammantaget innebär det en minimal påverkan på den gamla torvtäkten och myrmarken.

Bolaget motsätter sig Länsstyrelsens förslag om skötselplan för skyddszonen. LC Energi kan emellertid åta sig att inte bedriva någon verksamhet inom skyddszonen. Den aktuella skyddszonen ligger utanför området för den planerade etableringen. Stängslet runt solcellsanläggningen kommer upprättas längs gränsen mellan verksamhetsområdet och den s.k. skyddszonen. Skyddszonen ligger således utanför det område sökanden kommer ha rådighet över. Av denna anledning kan bolaget inte åta sig att området ingår i bolagets skötselplan, och kan heller inte åta sig att vara garant för att området inte växer igen. Rådigheten för sådana åtgärder ligger hos markägaren.

Bolaget åtar sig att inget bullrande anläggningsarbete kommer att utföras mellan den 1:e mars och den 31:e juli.

Bolaget har ingen erinran mot Länsstyrelsens synpunkter på villkorsförslagen med följande undantag.

Länsstyrelsen har anfört följande förslag rörande villkor benämnt LST 5:
"Verksamhetsutövaren ska anlägga och underhålla insynsskydd i form av träd- och buskridåer mot de närliggande bostadshusen."

Sökanden föreslår att frågan om anläggande av insynsskydd och vad som avses med närliggande bostadshus inte regleras i villkoren, utan i stället avgörs efter samråd med tillsynsmyndigheten av följande skäl. Idag finns uppvuxen skog mellan den planerade etableringen och många av bostadshusen. I dessa fall saknas behov av anläggande av insynsskydd.

Sammanfattningsvis hemställer sökanden om att insynsskydd endast ska anläggas vid behov och efter samråd med tillsynsmyndigheten.

FORTSATT SKRIFTVÄXLING

Michael Johansson och Ingrid Wingård anför bl.a. följande. De yrkar att mark och miljödomstolen skriver in att om de får sämre kvalitet eller att brunnen på något sätt blir sämre så ska de få hjälp med detta från solcells företaget utan kostnader.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser att det finns förutsättningar för att verksamheten ska kunna samexistera med de motstående intressen som finns. Påverkan på människors hälsa och miljön bedöms kunna hanteras på ett acceptabelt sätt för omgivningen med de yrkanden om villkorsskrivning som Länsstyrelsen tidigare framfört i målet. Länsstyrelsen tillstyrker den ansökt miljöfarliga verksamheten och vattenverksamhet. Länsstyrelsen vidhåller tidigare yttrande med följande tillägg, att detaljer i kontrollprogram för bland annat vattenkvaliteten utformas i samråd med tillsynsmyndigheten. I övrigt har Länsstyrelsen inga ytterligare synpunkter.

Länsstyrelsen har genomfört samråd avseende en solcellspark som i norr kommer att angränsa till denna solcellspark.

Länsstyrelsen ser gärna att skyddszonen för orre som omnämns i ärendet, som är utanför verksamhetsområdet, underhålls av markägaren på det sätt som gynnar arten.

DOMSKÄL

Målets handläggning

Mark- och miljödomstolen bedömer med stöd av 22 kap. 3 och 16 §§ miljöbalken att det är tillräckligt med skriftlig handläggning i målet. Ingen har heller

begärt att huvudförhandling ska hållas och i kungörelsen av ansökan har det upplysts om att målet kan komma att avgöras utan sådan förhandling.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen i Jönköpings län har den 20 december 2023 beslutat att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En specifik miljöbedömning har genomförts. Mark- och miljödomstolen bedömer att den i målet ingivna miljökonsekvensbeskrivningen och underlaget i övrigt uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas och den specifika miljöbedömningen slutföras.

Rådighet

Mark- och miljödomstolen konstaterar att sökanden genom arrendeavtal som löper t o m den 31 december 2065 har sådan rådighet som enligt 2 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (LSV) krävs för att få ansökan prövad.

Tillåtlighet

Lokalisering

Av utredningen i målet framgår att sökanden har utrett fem olika alternativ med likartade förutsättningar i storlek och närhet till nätanslutningspunkt. Mark- och miljödomstolen bedömer att valda bedömningsgrunder och metodiken i övrigt är relevanta. Den sökta lokaliseringen utgörs i huvudsak av ett mosaiklandskap med blandskog, öppna gräsmarker och dikad mossmark påverkad av täktverksamhet och kraftledning. Verksamhetsområdet omfattar inga skyddade områden eller riksintressen utöver belägenheten inom Emåns avrinningsområde som omfattas av utbyggnadsförbud enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Området framstår inte som lämpligt för varken jord- eller skogsbruk på ett sådant sätt

som förutsätts i 3 kap. 4 § miljöbalken. Mot bakgrund av behovet av elproduktion i södra Sverige och att det är angeläget att produktionsanläggningar kan komma till stånd får den nu sökta verksamheten anses utgöra en lämplig markanvändning enligt 3 kap. 1 § miljöbalken. Med de justeringar av verksamhetsområdet som gjorts konstaterar domstolen att verksamheten varken strider mot strandskyddets syften eller såvitt avser kabelförläggningen omfattas av förbuden i 7 kap. 15 § miljöbalken.

Enskilda fastighetsägare har anfört oro för sina brunnar som är belägna 700 m respektive 5,7 km från verksamhetsområdet. Då någon ytterligare dränering och torrläggning av området inte är aktuell gör mark- och miljödomstolen bedömningen att verksamheten genom den fysiska etableringen på platsen inte kommer att bidra till koldioxidavgång av betydelse eller kommer att kunna skada enskilda eller allmänna intressen genom inverkan på vattenförhållandena. Den ökade avrinningen till följd av avverkning bedöms inte kunna påverka vattenkvalitet eller flöde i Brusaån på ett märkbart sätt.

Mark- och miljödomstolen anser vidare att sökanden har visat att störningen på närliggande bostäder är begränsad trots det förhållandevis korta avståndet och att verksamheten inte riskerar att påverka grundvattenförekomster på ett otillåtet sätt.

Artskydd och naturvärden

Av utredningen framgår att inventeringarna av naturvärden, häckfåglar, skogshöns, m.m. visar att verksamheten med föreslagna skyddsåtgärder och skyddszoner inte kommer att ha någon betydande påverkan på lokala, regionala och nationella populationerna av orre, spillkråka, åkergroda eller mattlumner på ett sådant sätt att kontinuerlig ekologisk funktion eller gynnsam bevarandestatus försämras på ett otillåtet sätt. Dispens enligt artskyddsförordningen erfordras

därför inte. Sammantaget anser mark- och miljödomstolen att områdets naturvärden i förhållande till verksamhetens påverkan på desamma inte medför att lokaliseringen är olämplig eller skulle utgöra direkta hinder mot verksamheten.

Sammanfattning av tillåtligheten

Verksamheten strider inte mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Ingen av remissmyndigheterna har motsatt sig tillåtligheten. Den sökta lokaliseringen är därför lämplig och kan med stöd av alternativutredningen bedömas ske med minsta intrång och olägenhet vid en prövning enligt 2 kap. 6 och 7 §§ miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen anser vidare att det går att föreskriva sådan skäliga försiktighetsmått enligt 2 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken att olägenheter av väsentlig betydelse för människors hälsa och miljön enligt 2 kap. 9 § miljöbalken inte uppstår. Verksamheten är således tillåtlig och tillstånd ska därför lämnas.

Tillståndstid

Sökanden har yrkat att tillståndstiden ska begränsas till 55 år. Som skäl anförs att den förväntade livslängden är cirka 40 - 50 år och att tiden behöver inrymma igångsättnings- och elanslutning och avveckling.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning. MÖD har i dom den 7 mars 2025 i mål M 5118-24 som gällde en solpark på jordbruksmark tidsbegränsat tillståndet till 30 år och därvidlag uttalat följande. ”Vid bedömningen av giltighetstiden bör, vid sidan av anläggningens tekniska livslängd, beaktas att värdet av att den plats som tagits i anspråk för verksamheten utnyttjas på ett sätt som är effektivt från energianvändningssynpunkt och ur ett hushållningsperspektiv.” ”Även här kan det förutsättas ske en teknikutveckling som kan komma att leda till ändrade krav samt att samhällets behov av energi- och matförsörjning kan komma att förändras över tid.” Därutöver har sökandens arrende och yrkande påverkat bedömningen.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det i detta fall inte föreligger några konkurrerande markanspråk av betydelse i form av jord- eller skogsbruk eller ens i fråga om återvätning av myrmarker. För att det sistnämnda anspråket ska kunna tillmätas någon betydelse krävs enligt domstolens bedömning att området de facto omfattas av någon form av utpekande i en regional plan eller översiktsplan och att det finns lagliga styrinstrument för att åstadkomma återvätningar. När det gäller frågan om teknikutveckling anser domstolen att verksamheten i den del som gäller solpaneler inte är beroende av särskilda reningsanläggningar eller liknande som påverkar omgivningen varför en tidsbegränsning av detta skäl framstår som tveksamt. Mot denna bakgrund anser domstolen att det i sig inte finns skäl att frånga sökandens yrkande.

Emellertid måste frågan om rådighet tillmätas betydelse då det är fråga om vattenverksamhet. Domstolen kan då konstatera att sökandens arrendavtal löper ut den 31 december 2065. Sökanden har således ingen garanterad rådighet att bedriva verksamhet på fastigheterna efter detta datum oaktat att det finns förlängningsklausuler. Mot denna bakgrund måste tillståndet tidsbegränsas och upphöra att gälla detta datum vilket motsvarar en tillståndstid om ca 39 år.

Villkor

Villkoren för tillståndet bör föreskrivas med utgångspunkt från länsstyrelsens yrkande och från vad sökanden slutligen medgett. Domstolen finner inte skäl att göra annan bedömning i dessa delar. Därutöver anser dock domstolen att det behöver göras såväl redaktionella ändringar som anpassning till gällande praxis på sätt som framgår av domslutet.

I fråga om instängsling anser domstolen att det ska framgå av villkoret att instängsling av delområdena ska ske i enlighet med ansökan och så att större vilt och allmänhet kan passera genom korridorerna.

Vad gäller skyldigheten att anlägga insynsskydd mot bostäder anser domstolen att länsstyrelsens förslag inte är tillräckligt precist såvitt avser vilka bostäder

som avses. Mark- och miljödomstolen anser mot bakgrund av sökandens medgivande att frågan om insynsskydd vid bostäder lämpligen bör delegeras till tillsynsmyndigheten som efter samråd med sökanden får besluta om skäliga villkor inom de områden där sökanden har rådighet.

Vidare anser domstolen att sökanden inte kan åläggas att vidta skötselåtgärder av områden utanför verksamhetsområdet. Skyddszonen ska därför inte omfattas av villkor 8.

Såvitt avser anläggningsarbeten i våtmark anser mark- och miljödomstolen att det ska framgå av villkoren att vägar, ledningsgravar m.m. ska utformas så att dämmande och dränerande effekter på omgivningen minimeras.

Delegerade frågor

Mark- och miljödomstolen anser att frågan om behovet och utformningen av insynsskydd, utformningen och omfattningen av avvecklingsåtgärderna samt kontrollen av verksamheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken bör delegeras till tillsynsmyndigheten.

Ekonomisk säkerhet

Tillstånd får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och andra återställningskostnader som kan komma att behövas med anledning av verksamheten (se 16 kap. 3 § miljöbalken).

Sökanden har föreslagit en ekonomisk säkerhet för återställningsåtgärder på 20 000 kr per ianspråktagen hektar verksamhetsområde vilket baseras på en uppskattning. Sökanden har vidare föreslagit att sökanden successivt ska avsätta medel årligen med början 10 år efter byggstart och sedan under 10 års tid. 20 000 kr/ha motsvarar 27 077 kr/installerad MW eller ett totalbelopp om 3 520 000.

MÖD har i sitt avgörande M 5118-24 utgått ifrån sökandens beräkning som i det målet baserades på ett konkret anbud i 2019 års kostnadsläge motsvarande ca 150 000 kr/ha eller i aktuellt mål 150 000 kr/MWp. MÖD har därefter räknat upp kostnaden med hänsyn till konsumentprisindex och fastställt ett belopp om 180 000 kr/ha eller totalt 1 620 000 kr i 2025 års prinsnivå. MÖD har därvidlag inte fäst något avseende vid invändningar om värdet av materielen vid avvecklingstidpunkten.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning. Det ovan refererade avgörandet omfattar en betydligt mindre park än vad som är fallet i detta mål. Vissa fasta etableringskostnader kan därför slås ut på ett större antal hektar eller MW. Sökandens förslag, som baseras på uppskattningar, framstår emellertid som orimligt lågt. Det bör också beaktas att grundförhållandena är sådana att bärigheten i vissa delar är sämre än i det refererade målet varför demonteringskostnaden inte rimligen kan bli lägre. Sammantaget bedömer domstolen att den ekonomiska säkerheten vid fullt utnyttjat tillstånd bör fastställas till 150 000 kr/ha eller totalt 26 400 000 kronor. Mark- och miljödomstolen anser härvidlag att ett belopp per hektar ianspråktaget verksamhetsområde är mer relevant för återställningskostnaden eftersom den installerade effekten är beroende av panelernas verkningsgrad/effekt vilken varierar mellan fabrikat och kan förväntas förändras fram till dess att sökanden gör sin upphandling. I fråga om beloppet ska ställas i sin helhet innan tillståndet tas i anspråk eller om det kan ske en successiv avsättning anser mark- och miljödomstolen att det är rimligt att sökanden ställer en säkerhet för den areal verksamhetsområde som man faktiskt avser att utnyttja och inte det totala beloppet (se bl.a. MÖD M 813-20). Kravet ska därför utformas som ett belopp per hektar verksamhetsområde som tas i anspråk och som ska vara ställt innan tillståndet får tas i anspråk på sätt som framgår av domslutet.

Igångsättnings tid

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att frångå sökandens yrkande om en igångsättnings tid om sju år från laga kraft med hänsyn till de fördröjningar som kan uppstå såvitt avser fysisk anslutning och inkoppling på elnätet vilket ligger utanför sökandens kontroll.

Arbets tid

Mot bakgrund av domstolens bedömning angående igångsättnings tid ovan bör arbetstiden för vattenverksamheten fastställas till likalydande sju år från det att domen vunnit laga kraft.

Oförutsedd skada

Tiden för anmälan om oförutsedd skada bör bestämmas till fem år efter arbetstidens utgång.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen har i beslut den 4 april 2025 fastställt avgiften för målets prövning till 400 000 kronor. Sökanden har yrkat att avgiften ska jämkas med 50 % enligt 9 kap. 3 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

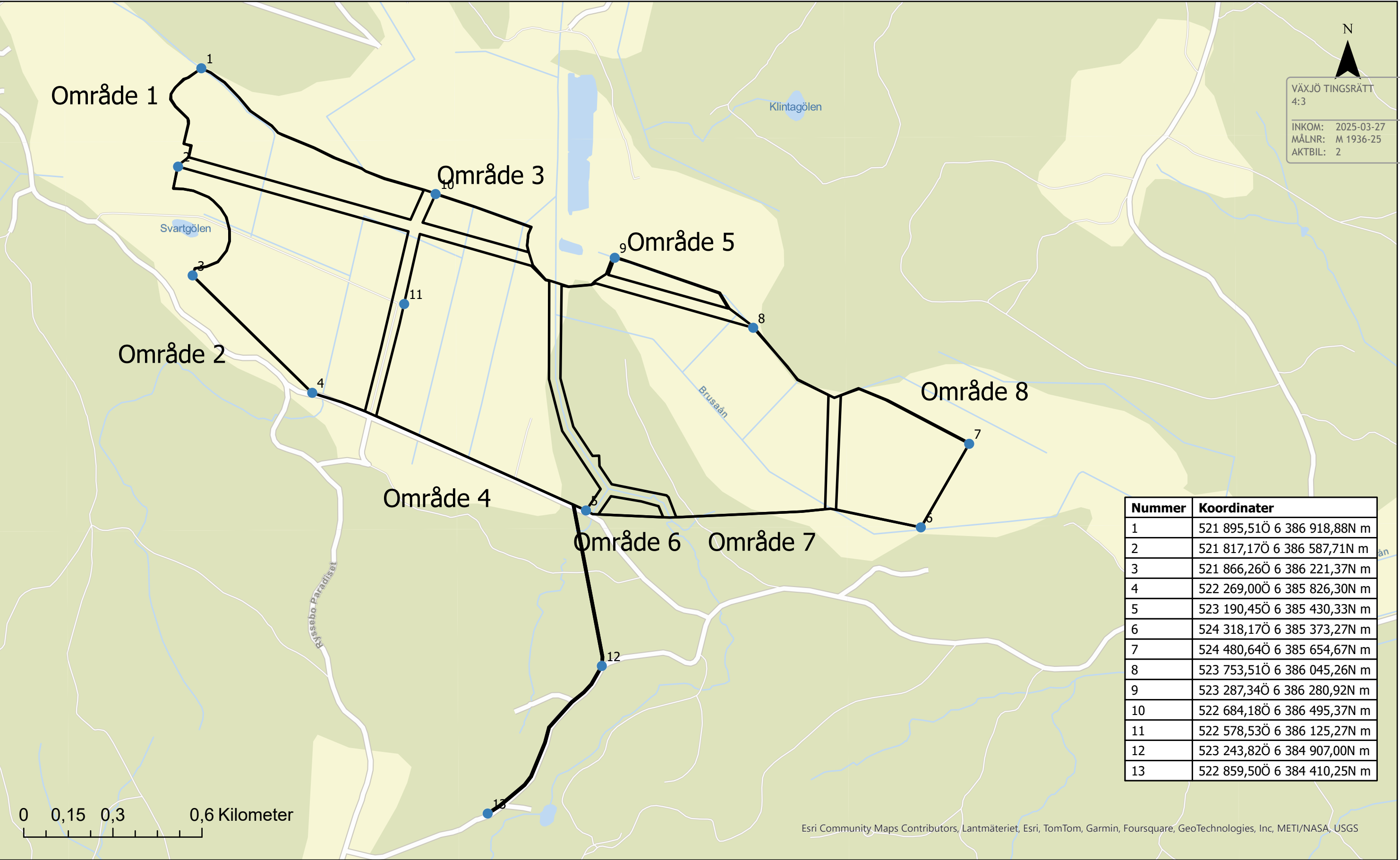
Mark- och miljödomstolen bedömer att det endast är ca 60 ha i verksamhetsområdets östra del som utgörs av öppen myr och sumpskogar som objektivt sett kan betraktas som vattenområde enligt miljöbalkens definition. De västra delarna är sedan lång tid tillbaka utdikade, tidigare uppodlade och nu skogbevuxna och kan inte betraktas som vattenområde med undantag för de diken som genomkorsar området. Mark- och miljödomstolen konstaterar vidare att målet har kunnat avgöras på handlingarna utan huvudförhandling och att den begrän-

sade sakägarkretsen har medfört att arbetet med remisshantering och kommunikering av yttranden har kunnat begränsas. Mark- och miljödomstolen anser därför att avgiften med stöd av 9 kap. 3 § andra stycket förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ska jämkas till 50 % i enlighet med sökandens yrkande. 200 000 kronor ska därför återbetalas till sökanden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-01)

Överklagande senast den 23 mars 2026.

I domstolens avgörande har rådmannen Karin Fridell, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson samt de särskilda ledamöterna Henrik Frindberg och Roine Morin deltagit.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.